

Europejski Dzień Wynalazcy: Sztuczna Inteligencja jako Partner w Procesie Twórczym

Z okazji Europejskiego Dnia Wynalazcy, który obchodzimy 9 listopada, warto zastanowić się, jak bardzo zmieniła się rola wynalazcy w XXI wieku. Choć nadal kluczowe są pomysłowość, wiedza i wytrwałość, to dziś coraz częściej mamy nowego, cyfrowego partnera w procesie twórczym: sztuczną inteligencję (AI). Czy AI może być nie tylko narzędziem, ale wręcz współtwórcą?

AI jako cyfrowy współwynalazca

Sztuczna inteligencja to znacznie więcej niż tylko zaawansowane narzędzie do analizy danych. Dziś potrafi realnie wspierać proces tworzenia innowacji na każdym etapie:

- **Przeszuka miliardy danych:** AI efektywnie analizuje miliony zgłoszeń patentowych i publikacji naukowych, pomagając wynalazcom unikać dublowania pomysłów i identyfikować luki, gdzie można stworzyć coś naprawdę nowego.
- **Generuje koncepcje:** Algorytmy AI są w stanie samodzielnie generować innowacyjne koncepcje nowych produktów, rozwiązań technicznych, a nawet projektować złożone struktury architektoniczne czy molekuly.
- **Wspomaga projektowanie:** Od inteligentnych materiałów, przez nowe leki, aż po skomplikowane urządzenia – AI wspomaga projektowanie na niespotykaną dotąd skalę, skracając czas i koszty badań.

To już nie tylko pomoc, to prawdziwa współpraca. Sztuczna inteligencja staje się współtwórcą pomysłów, z którym wynalazcy dzielą swój warsztat, wnosząc do procesu twórczego niezrównaną szybkość i zdolność do przetwarzania ogromnych ilości informacji.

Przełomowe wynalazki stworzone z pomocą AI

Sztuczna inteligencja ma już swój udział w wielu rewolucyjnych odkryciach, które zmieniają nasze życie:

- **Halicyna – nowy antybiotyk:** Odkryty przez system AI z MIT, który przeanalizował ponad 100 milionów związków chemicznych w zaledwie kilka dni. Ten przełom daje nadzieję w walce z narastającą antybiotykoopornością.¹
- **Leki nowej generacji:** Dzięki algorytmom uczenia maszynowego, startupy biotechnologiczne skracają proces od pomysłu do testów klinicznych z lat do zaledwie miesięcy, co rewolucjonizuje rozwój farmaceutyków.²
- **Samonaprawiające się materiały:** Projektowane dzięki zaawansowanym symulacjom i uczeniu maszynowemu prowadzonym przez AI. Materiały te, zdolne do samodzielnej regeneracji, mają potencjał by zrewolucjonizować inżynierię i robotykę.³

To konkretne przykłady tego, jak sztuczna inteligencja przyspiesza rozwój nauki i pomaga rozwiązywać problemy, z którymi wcześniej ludzkość mierzyła się latami.

¹ [Sztuczna inteligencja odkryła nowy antybiotyk - Focus.pl](#)

² [GenAI automatyzuje i skaluje procesy badawczo-rozwojowe - ITwiz](#)

³ [Samonaprawiające się miękkie roboty wskazują drogę do zrównoważonego rozwoju - CORDIS](#)

AI w przemyśle morskim: od optymalizacji po autonomię

Sztuczna inteligencja odgrywa już kluczową rolę również w transformacji przemysłu morskiego, szczególnie w zakresie optymalizacji operacyjnej, oszczędności paliwa i zwiększania bezpieczeństwa. W żegludze AI to pragmatyczne, działające narzędzie:

- **Optymalizacja tras i zużycia paliwa (Voyage Optimization):** Systemy AI, takie jak te oferowane przez DeepSea Technologies czy Orca AI, analizują dane w czasie rzeczywistym (pogodę, prądy, ruch innych statków) i generują najbardziej efektywne plany trasy i prędkości. Wdrożenie takich rozwiązań może zmniejszyć zużycie paliwa i emisję CO₂ o **10-15%** na jednej trasie, jak w przypadku firmy Wallenius Wilhelmsen.⁴
- **Autonomiczna nawigacja i unikanie kolizji:** Zaawansowane systemy wizyjne i czujniki połączone z algorytmami AI wspierają załogi w zarządzaniu ruchem statków, zwłaszcza w zatłoczonych portach. Systemy te przewidują ryzyko kolizji i mogą autonomicznie reagować, zwiększając bezpieczeństwo.⁵
- **Inteligentne Porty i Konserwacja Predykcyjna:** AI jest wykorzystywana do automatyzacji operacji portowych (np. w Porcie Singapur), co prowadzi do szybszych przeładunków i redukcji emisji. Ponadto, systemy AI analizują dane z czujników zamontowanych na statkach (cyfrowe bliźniaki), aby prognozować awarie i zużycie sprzętu, co pozwala na zaplanowanie konserwacji zanim dojdzie do usterki.⁶

Czy AI może być wynalazcą? Dylematy prawne

W 2019 roku świat obiegła informacja o AI o nazwie DABUS, która bez bezpośredniego udziału człowieka zaprojektowała pojemnik na napoje oraz urządzenie alarmowe. Jej twórca, dr Stephen Thaler, postanowił zgłosić te wynalazki do opatentowania, wskazując... AI jako autora.⁷

Reakcja większości urzędów patentowych na świecie, w tym Europejskiego Urzędu Patentowego, była jednoznaczna: wniosek został odrzucony. Wspólny werdykt brzmiał: autorem wynalazku może być tylko człowiek. Mimo to, dyskusja na temat przyszłego statusu prawnego AI w procesie twórczym pozostaje otwarta.

Świętując Europejski Dzień Wynalazcy, wyrażamy naszą wdzięczność tym, którzy poprzez innowacje i nowe technologie zmieniają świat na lepsze korzystając ze współczesnych narzędzi i inspirują kolejne pokolenia do odkrywania własnych wynalazczych talentów.

Przygotowała:
Agnieszka Wielgórecka
Specjalista CTTM

⁴ [Optymalizacja rejsu statku oparta na sztucznej inteligencji \(AI\) - Marine Charts](#)

⁵ [Rola sztucznej inteligencji w optymalizacji tras morskich - LR.org.pl](#)

⁶ [Sztuczna inteligencja w logistyce morskiej - dlaProdukcji.pl](#)

⁷ [EPO odrzuca wynalazki sztucznej inteligencji - JWP Rzecznicy Patentowi](#)